

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ผลงานการบรรเลงระนาดทุ้มเพลงเชิดจีน สองชั้นทางครูบุญยัง เกตุคง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้ตั้งไว้ 4 ประเด็นคือ

1. ประวัติชีวิตของครูบุญยัง เกตุคง
2. โครงสร้างและที่มาของทำนองหลักเพลงเชิดจีน สองชั้น
3. การใช้เมื่อดพรายและอัตลักษณ์ในการแปรทำนองสำหรับการบรรเลงระนาดทุ้มเพลงเชิดจีน สองชั้น ทางครูบุญยัง เกตุคง

4. อัตลักษณ์เฉพาะตนของครูบุญยัง เกตุคงในการบรรเลงระนาดทุ้ม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลและบริบทที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ นำมาซึ่งผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประวัติชีวิตของครูบุญยัง เกตุคง

ในด้านการศึกษาประวัติชีวิตของครูบุญยัง เกตุคง ทำให้ทราบว่าในช่วงชีวิตวัยเด็กของท่านแม้จะมีความรักความสนใจในดนตรีอยู่แล้ว แต่ก็ต้องอาศัยความมุมานะและอดทนเป็นอย่างสูงในการเรียนดนตรีในบ้านครูหรั่ง พุ่มทองสูง เนื่องจากความที่ยังเป็นเด็ก แม้ว่าครูบุญยังถูกสภาพปัจจัยภายนอกบีบบังคับอยู่เสมอ แต่ก็ยังมีครูบุญยังค้ำพี่ชายเป็นผู้คอยร่วมทุกข์ร่วมสุขในยามที่ต้องอยู่ห่างจากบิดามารดา เมื่อได้มาร่วมอยู่ในคณะลูกของบิดาแล้ว จึงได้ใช้ความสามารถทางด้านดนตรีช่วยกิจการงานของบิดาอยู่เนืองๆ และได้มีโอกาสแสวงหาวิชาความรู้ในด้านดนตรีเพิ่มเติมจากบ้านครูเพชร จรรย์นาฎย์ นักดนตรีฝีมือดีจากวังบูรพาภิรมย์ เมื่อมีประสบการณ์จากการประชันปีพาทย์หลายครั้ง หลากสถานที่ จึงทำให้ครูบุญยังได้แสดงฝีมือในการบรรเลงปีพาทย์ให้ปรากฏสู่สายตาผู้คนวงดนตรี จึงทำให้ครูบุญยังได้รับ โอกาสที่จะหาความรู้ดนตรีชั้นสูงจากบ้านดนตรีและศิลปินที่มีชื่อเสียงหลายท่าน อาทิ บ้าน พาทย์โกสศ บ้านบวตร โดยได้ต่อเดี่ยวระนาดทุ้มกับ หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) จนมีความสามารถในด้านบรรเลงระนาดทุ้มจนมีชื่อเสียงในการประชันปีพาทย์คู่กับครูบุญยังค้ำพี่ชายที่เป็นยอดในชั้นเชิงการบรรเลงระนาดเอก เมื่อสำเร็จเจนจบในกระบวนการบรรเลงระนาดทุ้มแล้ว ท่านก็ยังไม่หยุดยั้งที่จะศึกษาวิชาดนตรี ท่านได้ใช้ประสบการณ์ทางวิชาชีพของท่านเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับมิตรสหายที่อยู่ร่วมสมัยในวงการดนตรีด้วยกัน เช่น ครูรวม พรหมบุรี ศิลปินผู้มีชื่อในจังหวัดราชบุรี และครู โองการ กลีบชั้น เป็นต้น และแม้ว่าในสมัยหนึ่งครูบุญยังจะได้หันไปเอาดีทางด้านการศึกษาแสดงลิเก แต่ท่านก็มิได้ละทิ้งวิชาดนตรี กลับเป็นสิ่งที่ช่วยหล่อหลอมทำให้ท่านมีความกล้าแข็งในการสร้างตัวท่านให้เป็นศิลปินที่มีความรู้

ความเข้าใจในเรื่องดนตรีประกอบการแสดงได้เป็นอย่างดี ดังที่ท่านได้รับมอบให้เป็นผู้ประกอบพิธีครอบครุ โขน ละคร จากสมยศ เปี่ยมลาก และได้รับมอบให้เป็นผู้ประกอบพิธีครอบครุดนตรีจากครูพิมพ์ นักระนาด นอกจากนี้ท่านได้ถ่ายทอดความรู้ทางด้านดนตรี ปี่พาทย์ให้ปรากฏอย่างแพร่หลาย โดยสร้างสายศิษย์ที่มีฝีมือในด้านปี่พาทย์ไว้เป็นจำนวนมาก ทั้งในเขตกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด โดยเฉพาะในจังหวัดนครราชสีมา และแม้ว่าครูท่านจะถึงแก่กรรมไปแล้วนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา แต่ร่องรอยฝีมือหลายมือในทางระนาดทุ้มที่เป็นเอกลักษณ์จำเพาะของท่านยังได้รับการกล่าวขานและได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นสืบมาจนถึงปัจจุบันนี้

2. โครงสร้างและที่มาของท่านองหลักเพลงเชิดจีน สองชั้น

สำหรับในกรณีศึกษาเพลงเชิดจีน ทางครูบุญยัง เกตุคง ที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้ มีรากฐานมาจากท่านองหลัก เพลงเชิดจีน อัตราสองชั้น ของเก่า ซึ่งเป็นผลงานสังคีตนิพนธ์ของพระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) ศิลปินแห่งรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นับเป็นผลงานที่สร้างมิติใหม่ให้ปรากฏขึ้นกับวงการดุริยางคศิลป์ไทยในขณะนั้น ด้วยลักษณะการประพันธ์เพลงที่มีเอกลักษณ์และชั้นเชิงของเพลงทยอยที่ไม่เคยมีปรากฏมาก่อนในสยามประเทศ และเป็นเพลงที่นักดนตรีปี่พาทย์นิยมใช้ในการประชันและอวดฝีมือการบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีสืบมาจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาวิเคราะห์ท่านองหลักเพลงเชิดจีน สองชั้น พบว่า

ตัวที่ 1 ได้นำเพลงเชิดใน อัตราสองชั้น ตัวที่ 6 มาขยายอัตราขึ้นเป็นเท่าตัว แล้วต่อด้วยท่านองทางพื้นี่ประพันธ์ขึ้นใหม่มาเป็นส่วนเชื่อมท่านองแล้วจึงนำเพลงเชิดในตัวที่ 6 มาต่อท้ายทั้งตัว

ตัวที่ 2 และ 3 เป็นการประดิษฐ์ท่านองทางพื้นี่แล้วทาง โขนแบบอัด โนมัต มิได้นำมาจากเพลงใด แล้วต่อท้ายด้วยท้ายเพลงเชิดในชั้นเดียว

ตัวที่ 4 เป็นการนำส่วนต้นของท่านองเพลงเร็วเรื่องจีนแสดมาเป็นส่วนต้นของท่านอง ต่อด้วยการประพันธ์ท่านองที่ประพันธ์ขึ้นแบบอัด โนมัต แล้วต่อท้ายด้วยท้ายเพลงเชิดในชั้นเดียว

บันไดเสียงท่านองหลัก พบว่ามีการเปลี่ยนแปลง โยกย้ายบันไดเสียงระหว่างทางนอกและทางในเป็นหลักตลอดทั้งเพลง พบว่า มีการดำเนินท่านองด้วยทางนอกโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงบันไดเสียง ในตัวที่ 1 ส่วนในตัวที่ 2 ถึงตัวที่ 4 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง โยกย้ายบันไดเสียงระหว่างกลุ่มเสียงทางนอกและทางใน และในส่วนที่ออกท้ายเชิดของทุก ๆ ท่อน จะเป็นการดำเนินท่านองโดยใช้กลุ่มเสียงทางในเป็นหลัก

ในลักษณะการดำเนินท่านอง พบว่า มีการใช้ลักษณะการดำเนินท่านองแบบทางพื้นี่สลับกับการดำเนินท่านองแบบทั้งที่เป็นลูกด้อลูกชัด และเหลื่อม อีกทั้งใช้กระสวนท่านองแบบการตีกระทบเป็นส่วนเสริมแต่งสีสันให้กับเพลง ซึ่งเอื้อเพื่อต่อการแปรท่านองระนาดทุ้มเป็นอย่างยิ่ง

3. อัตลักษณ์และการใช้เมคพรายในการบรรเลงระนาดทุ้มเพลงเชิดจีน สองชั้น ทางครุบุญยัง เกตุคอง

ทางระนาดทุ้ม เพลงเชิดจีนนับเป็นทำนองเพลงที่ต้องใช้ทักษะการบรรเลงขั้นสูงเพราะต้องใช้ลีลาการประดิษฐ์ทางระนาดทุ้มทั้งในการบรรเลงรวมวงและทางเดี่ยวระนาดทุ้ม และยังเป็นเพลงที่เปิดโอกาสให้นักระนาดทุ้มสามารถแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ และดังที่ปรากฏว่าครุบุญยัง เกตุคอง เป็นศิลปินที่โดดเด่นและได้รับการยกย่องว่ามีความสามารถในการบรรเลงระนาดทุ้ม ก็มีนัยยะมาจากการที่ท่านได้แสดงชั้นเชิงในการบรรเลงเพลงเชิดจีนให้เป็นที่ประจักษ์แก่วงการดนตรีไทยแล้วนั่นเอง

จากการศึกษาวิเคราะห์การใช้เมคพรายสำหรับการบรรเลงระนาดทุ้มเพลงเชิดจีน สองชั้น ทางครุบุญยัง เกตุคอง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่ามีการใช้กลวิธีพิเศษต่างๆ ในการดำเนินทำนองการบรรเลงระนาดทุ้มเพลงเชิดจีน สองชั้น ทางครุบุญยัง เกตุคอง มีทั้งสิ้น 13 วิธี คือ

1. การลอยทำนอง
2. การตีคอร์ดฝรั่งแบบการบรรเลงลักษณะคู่ประสานผสมการแจกมือ และแบบแจกมือดำเนินทำนอง
3. การตีถ่างเสียงด้วยการแจกมือซ้ายสลับขวา ในคู่ 10, 12 และ 13
4. การตีล้วงทำนอง
5. การตีทำนองล้อเลียนทำนองของเครื่องดนตรีอื่น
6. การใช้พลังเสียงหนักแน่น ควบคุมคุณภาพเสียงได้สม่ำเสมอ
7. การดำเนินทำนองด้วยกลุ่มเสียงนอกกลุ่มปัญญาฆราวาส "เสียงเหนือ"
8. การดำเนินทำนองโดยใช้มือซ้ายเป็นหลักเพื่อแสดงถึงศักยภาพและความคล่องตัวของผู้บรรเลง
9. การตีถ้ำหน้า
10. การตีถ้ำหลัง

4. อัตลักษณ์เฉพาะคนของครุบุญยัง เกตุคองในการบรรเลงระนาดทุ้ม

1. พบว่ามี การนำลูกคอร์ดชนิกลูกการตีเป็นประสานผสมการแจกมือเข้ามาใช้ในการแปรทำนองเพลงเชิดจีน สองชั้น โดยครุบุญยัง เกตุคอง ได้จดจำอัตลักษณ์การใช้มือซ้ายของการบรรเลงเป็ย โนมาคัดแปลงเป็นอัตลักษณ์เฉพาะระนาดทุ้ม

2. การดำเนินทำนอง โดยใช้มือซ้ายเป็นหลัก เพื่อแสดงถึงศักยภาพและความคล่องตัวของผู้บรรเลง

3. การใช้พลังเสียงหนักแน่น ควบคุมคุณภาพเสียงได้สม่ำเสมอไม่ว่าแนวการบรรเลงรวมวงจะสูงมากก็ตาม

5. ข้อเสนอแนะ

ผลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยการบรรเลงระนาดทุ้มเพลงเชิดจีน ทางครุฑบุญยัง เกิดคงในครั้งนี ทำให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจและรู้ลึกซึ้งซึ่งในภูมิปัญญาของศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์ให้เป็นที่ปรากฏกตทอมาตถึงนักดนตรีไทยที่ร่วมสมัยกับผู้วิจัยในขณะนี้ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยยังพบข้อจำกัด และปัจจัยบางประการที่ผู้วิจัยขอเสนอไว้เป็นข้อสังเกตในบางประการ ดังนี้

5.1 เพลงเชิดจีน เป็นบทเพลงที่ได้รับความนิยมสำหรับนำมาประดิษฐ์ทางระนาดทุ้มเพื่อใช้ในการประกวดประชันในวงปีพาทย์หลากหลายทางและสำนัก แต่ในหลายครั้งกลับพบว่ามิได้มีการบันทึกลงเป็นลายลักษณ์อักษรว่ามีการใช้ในโอกาสใด หรือวันเดือนปีอะไร หรือแม้ว่าจะมีการบันทึกไว้เพลงไว้เป็นกิจจลัญชณะ ก็จะไม่ได้รับการเผยแพร่ให้เป็นที่แพร่หลาย ด้วยนับแห่งลักษณะของการสืบทอดแบบระบบมุขปาฐะที่ผู้เป็นครูส่วนใหญ่จะสงวนไว้สำหรับผู้สืบทอดในสายสกุลหรือสายตระกูลบ้านคนคริเท่านั้น จึงทำให้ทางระนาดทุ้มเพลงเชิดจีนหรือแม้กระทั่งเพลงเดี่ยวบางเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ของครูต่าง ๆ มีข้อมูลทางประวัติศาสตร์ถูกลืมเลือนหรือสูญไปอย่างน่าเสียดาย ดังนั้นศิลปินในชั้นหลังควรที่จะคำนึงถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์อันเป็นมรดกที่ทรงคุณค่า โดยควรมีการบันทึกข้อมูล หรือการบันทึกเสียงไว้โดยให้ระบุถึงนามของศิลปิน ตลอดจนจนถึงวันที่บันทึก และสถานที่ที่บันทึกไว้ด้วย เพื่อเอื้อประโยชน์ให้เกิดขึ้น ในโอกาสเบื้องหน้าแก่ผู้ศึกษาวิจัยในชั้นหลัง

5.2 ในระบบการบรรเลงวงปีพาทย์นั้นย่อมใช้ความเร็วของการบรรเลงในระดับสูง ดังนั้นในการนำเทปบันทึกเสียงเก่ามาทำการศึกษาวิเคราะห์ จึงมีโอกาเสี่ยงที่ผู้ถอดเสียงจะถอดโน้ตเพลงออกมาไม่ชัดเจนและคลาดเคลื่อน แต่ในปัจจุบันนี้การใช้เทคโนโลยีระบบเสียงแบบดิจิทัลได้มีการมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์และช่วยสร้างเทคนิคในการวิเคราะห์และถ่ายถอดเสียงได้เป็นอย่างดี ควรเป็นข้อคำนึงอีกประการหนึ่งให้นักวิจัยและนักวิชาการทางดุริยางคศิลป์ได้นำเทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยในกรณีศึกษานี้ในโอกาสต่อไป

5.3 การบรรเลงทางระนาดทุ้มเพลงเชิดจีน สองชั้นนี้ นอกจากทางที่เป็นเอกลักษณ์จำเพาะของครุฑบุญยัง เกิดคงแล้ว ก็ยังมีการบรรเลงระนาดทุ้มเพลงเชิดจีน และเพลงต่าง ๆ ในทางของศิลปินท่านอื่น ๆ ที่มีมิติของเมื่อดพรายและความเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน จึงเห็นควรเปิดโอกาสให้มีการศึกษาวิเคราะห์การบรรเลงทางระนาดทุ้มในหนทางของศิลปินท่านอื่น ๆ ในโอกาสต่อไป